דאיכא בשיאות חטא אבל בשוגג הוי תרומה וא"ת ומאי נפקא לן מינה במן הטמא על הטהור במאי דהוי תרומה ואין צריך לחזור ולתקן ההיא גריוא והא בכל ענין אסור באכילה וי"ל דנפקא לן מינה לענין הסקה דמותר להסיק בתרומה טמאה ואין מדליקין בטבל טמא כדתמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כו. ושם): **ולא** מתכל כו'. פירש ריב"ן דלא הוי תרומה אלא לענין שיתנה לכהן ולא לדבר אחר שאינה אסורה לזרים ואין נראה לר"י דכיון דפוטרת שאין נקוב דחייב בתרומה מדרבנן הכי נמי תרומה מדרבנן כמו במן שאין נקוב על שאינו נקוב: **ממקום** אחר. אמר ר"י דמיניה וביה לא משום דלא ליתי למיכל השיריים לזרים כיון שיקרא עליו שם מעשר לא יזהרו עליו לשומרו בטורת תרומה וכולה גריוא מדרבנן תרומה דהא מיתקין ביה דשאין נקוב:

בקומתה. פי' בקומטרס שתגיע לפירקה בשנים ובהבאת שערות ואין הלשון משמע כן דאם כן ה"ל למימר משתגדיל אלא לר"י משתעמוד בקומתה היינו שגראית גדולה קצת אע"פ שעדיין לא הגיעה לפירקה לפי שגראית כאשתו אבל כל זמן שגראית קטנה היו גראים דברי חכמים כמו תוכא ואיטלולא אם היה יורקה:

דלא נכנסה לחופה. דקס"ד דכי היכי דב"ה לא בעו עמידת קומה דב"ש הכי נמי לא בעו בית שמאי שתכנס לחופה דבית הלל: **משתעמוד** בקומתה ותכנס לחופה. והא הדין אם נכנסה לחופה ואח"כ עמדה בקומתה דמהניא חופה שבקטנות דמ"ש מקידושין דמהנו כשהיו בקטנות ואחר כך עמדה בקומתה: **משתגדיל** ותבעל. וא"ת אכתי כיון דאין מעשה קטן כלום היכי מהניא חופה שהיתה בקטנות וי"ל דכיון שהיא בביתו של בעל הוא כמסירה לחופה וכשבועל בגדלות נשם קידושין ואפילו אמ"ל דבילה אירוסין עושה חשובה מיד כשנואה מידי דהוה אהיה לו חלר בדרך ונכנסה עמו נשם קידושין אי נמי כיון שהקידושין בגדלות ותרוסה אוכלת בתרומה דבר תורה מהניא הכא חופה שהיתה בקטנות דליכא למיחש לשימפון ולא לדעולא כיון שהיא בבית בעלה וטעמא דיורשה משום דהוי הפקר ב"ד דהיה הפקר: **שהפקר** ב"ד היה הפקר. אבל מן הטמא על הטהור ליכא למימר דאפקוה מרשותיה בשעת הפרשה כיון דבתר הכי נתי שלו הוא ועליו לתקט: **כיון** דלא יתי לה קרי ולא עבו לה. משמע דכל היכא דיתיה לה מעמא לה דהוי מעמא למת מצוה ולפי זה אלמנה לכ"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט לא יתיה לה מדאמר (נקמן דף 5:) ואין מעמא לאשתו פסולה דאי הוה יתיה לה הוה מעמא לה כמו למת מצוה ומיהו על כרחך לאו הא בהא נשאת על פי ב"ד ואח"כ בא בעלה אמרי' דאין מעמא (ה) אע"ג דבעלה הראשון יורשה דלדידיה לא קנסו ואע"ג דאין זאבי במיאתה ובמעשה ידיה היינו משום קנס דידה אבל ירושה אמאי ליפסיד בעל ועוד דא"כ כהן גדול וגזיר יטמאו לקרוביהם ולכל מוריעיהם כשאין יורש אלא הם וכן לגשיהם ועוד למ"ד (כתובות דף פג.) ירושה דבעל דאוריתא אמאי אילטריך קרא שהבעל מעמא לאשתו פשיטא דמת מצוה היא ונראה לר"י דמשום דיתיה לה לא הויא מת מצוה אלא משום דיש כח ביד חכמים לעקור דבר שהוא מן התורה בדבר הדומה כדפירשתי לעיל דאין יתי לה דומה למת מצוה ומיהו איכא מת מצוה גמור וכן נראה לי משום דהויא מת מצוה גמור מעמא לה אם כן היאך יעמא לה במקום שיש ישראל דהא במת מצוה אם יש ישראל וכהן אמרינן בגזיר (דף מז.*) יטמא ישראל ואל יטמא כהן ובגישותי קטנה דהוו דרבנן משמע דמעמא לאשתו דאוריתא אם יש שם כמה ישראל ומדאמר לעיל (דף 5:) ומי אלא אם מתה בדרום ומצאה לו לדורות [illegible]

[illegible]

מאי שנא מהא דתנן • לא תאכל לכהן עד שיתן על שאה זו תרומה ומעשר ממקום אחר דמחזקינן ליה בטבל גמור [וכאן כמו כן לא היה ליתן לכהן שמא ישרוף טבל ממא ואסור להדליקו כדמוכח בפרק במה מדליקין (שבת כו.)]: **שאני הכא** בטמא וטהור דמדאורייתא תרומה מעלייתא היא לא תאכל מן הנקוב על שאין נקוב הוה ליה מהחיוב על הפטור וכיון דלפטור קא מפרים לא חייל עלה שם תרומה הלכך טבל הוא ואסור אף לכהן ורבנן הוא דגזרי למתבה לכהן הואיל וקרא עליה שם תרומה וישראל זה שנתנה לריך להפרים עלה תרומה ומעשר ואין לריך לחזור ולהפרים ממה שאין נקוב דתרומה דיליה מדרבנן היא והא אפרים עליה ומן שאין נקוב על הנקוב דלמרינן לעיל תרומה היא ומותר לכהן דהוה ליה מן הפטור על החיוב הלכך אע"ג דהא דאפרים עלה לא מיפטר בהך תרומה ולא חייל עליה שם תרומה אפי' הכי לא אמרי' לא תאכל כו' דהא לא איכפת לן אי אכל לה כהן בטבל דאין עליה דין טבל ותרומה כו': **ולא תאמר** • הא אם לא תרימו מן המובחר תשאר חטא ואם אינו קדוש בשיאות חטא למה: **נאוסרו בכם ישראל** • וקנסא בעלמא הוא ולהחמיר ולעשות סייג לתורה ואין זו עקירה אבל להקל על דברי תורה עקירה היא: **אם אשתו קטנה** • אם מתה ולא אמרינן שמא עתידה היתה למאן ואשתכח דלאו אשתו הואי ובישומה עסקינן: **משתעמוד בקומתה** • כשתגיע לפרקה בשנים ובהבאת שער: **ואע"ג דלא נכנסה לחופה** • והא קי"ל (לעיל דף כט:) אפי' בגדולה אשתו תרוסה לא אוכן ולא מיטמא להמתה אין יורשה: **ואמר ר' אליעזר אין מעשה קטנה כלום** • בפרק ב"ש (נקמן קח.): **מדאורייתא אכוס יריה לא** • כלומר קרובי האב יתיה לה לישואי קטנה מדרבנן כיונהו משום שלא יטמאו בה מטהר הפקר (נקמן קיב:) כדאמר בחרש שנשא פקחת (נקמן קיב:) אבל תורה לא זיכתה לקדש את הבת לא לאמה ולא לאחיה: **הפקר ב"ד היה הפקר** • וכל מידי דממונא לאו עקירה היא: **כל אשר לא יבא וגו'** • בספר עזרא: **ורשאי תאכות למטות** • הוי ליה למכתב ורשאי מטות בני ישראל: אכל

יבא לשלשת הימים בעצת השרים והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה ר' אלעזר אמר מהכא אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי האבות למטות בני ישראל וכי מה ענין ראשים אצל אבות אלא לומר לך מה אבות מנחילין בניהם כל מה שירצו אף ראשים מנחילין את העם כל מה שירצו ומיטמא לה והא הבא דמדאורייתא אביה מיטמא לה ומדרבנן מיטמא לה בעל משום דהויא לה מת מצוה ומי הוי מת מצוה והתניא אי זהו מת מצוה כל שאין לו קוברין קורא ואחרים עונין אותו אין זה מת מצוה הבאנמי כיון דלא ירתי לה קריא ולא ענו לה ואוכלת.

בד א פיי' פ"ס מסל' תרומות סלכה עז:
בה ב מיי' שם סלכה נ:
בו ג מיי' פ"ח מסל' ממרים סלכה כ:
בז ד מיי' פע"ז מסל' איסורי ביאה פל' כב
סמג לאוין קכא עוש"ע אס"ע סי' ד סעיף עז:
בח ה מיי' פי"ח מסל' גירושין סלכה ד
סמג עשין נ עוש"ע שם סימן קנה ס"ב:
בט ו מיי' פ"ח מסל' נחלות סלכה ח:
ל ז מיי' פכ"ד מסל' סנהדרין סלכה ו סמג לאוין רמ עוש"ע ח"מ סימן כ:
לא ח מיי' פ"ג מהלכות אבל סלכה ח סמג לאוין ללה עוש"ע י"ד סימן שעד סעיף ג:

תוספות ישנים

עד שיגיע עליה תרומה ומעשר ממקום אחר. וא"ת אמאי לא מפרים מיניה וביה י"ל דאתי למימר שהמותר מונין ואתי למימר דבריה ליבראל לאכול ושיא אסורה מדרבנן דהא תרומה היא ופ"ס והא דלא אמרינן מאאינו נקוב על הנקוב עד שיגיע עליה תרומה ומעשר ממקום אחר. שאני התם שנותנין לכהן שאינו נקוב וכוי וכוי פטור ואין עליו דין עבל אבל הכא שנתן לכהן את שהוא מן הנקוב והוי טבל גמור לא תאכל לכהן עד שיפרים עליו תרומה ומעשר ממקום אחר: דמדאורייתא תרומה מעליא בלבד' אלעזר וכו' ומ"מ כמזיד אין תרומתו תרומה כדפי' לעיל: ואם אינו קדוש בשיאות חטא למה. וא"ת משום דעבר אמצותא דחמנא הס"ל איכא מ"ד בפ"ק דתמורה כל מלחא דאמר רחמנא לא תעביד לי עביד מהני דאי לא מהני אמאי לקי וכתא אמר לא מהני אמאי לקי משום דעבר אמימרא דרחמנא. וי"ל דמ"מ אם אינו קדוש אלא לא הוי קרי ליה בשיאות חטא דבשיאות חטא משמע שהאיסור לעולם עליו ואי לא הוי קדוש אלא א"ל לריך לחזור ולתרום כי אם שתרם מתחלה אינו קדוש אלא (ב): כיון דלא יתי לה אינו קריא ולא עני לה. פי' לעיל בני ים מופה לפסולות. וא"ת משמע הכא דמעמא לה אף כי ים אחרים שיכולים לעסוק בה. ותימה דאמרי' בגזיר בתת מצוה אם יש ישראל והכן יעמא ישראל ואל יעמא כהן. וה"ל יתעסקו בה קרוביה ולא בעלה שהוא כהן ונראה דהכא קאמר דמעמא לה משום דמכמים שיוה כמת מצוה אין לו קוברין אלא ב) הוא דב"ד יכולין לעקור דבר מן התורה כי הכא שיש טעם גדול בדבר דלא יריה לה אב ומפסיד דינו ואין זה מביב עקיה:

א) עי' תוס' קדושין (מ"ו) ד"ה אם ובתמורה (כי) ד"ה אם שתי' בדרך אחר. ב) אולי ל"ל אלא הוצרך לעשם זה דאלי"ם אין יכולין ב"ד לעקור דבר

מאי שנא מהא דתנן *"מן הנקוב על שאין נקוב תרומתו תרומה ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשר ממקום אחר שאני הכא דמדאורייתא תרומה מעלייתא היא כדרבי אלעאי דא"ר אלעאי *"מנין לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה דכתיב °ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו ואם אין קדוש נשיאות חטא למה מיכן לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה א"ל רבה לרב חסדא לדידך דאמרת לא עשה ולא כלום כל עיקר דאפי' ההוא גריוא הדר לטיבליה מ"ט גזירה דלמא פשע ולא מפריש מי איכא מידי דמדאורייתא הוי תרומה ומשום דלמא פשע אפקוה רבנן לחולין וכי ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה א"ל יואת לא תסברא והתנן הולד ממזר מזה ומזה בשלמא משני ממזר אלא מראשון אמאי אשתו היא וישראל מעליא הוא וקא שרינן ליה בממזרת א"ל הבי אמר שמואל "אסור בממזרת וכן כי אתא רבין א"ר יוחנן אסור בממזרת ואמאי קרי ליה ממזר לאוסרו בבת ישראל שלח ליה רב חסדא לרבה ביד רב אחא בר רב הונא ואין ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה והתניא מאימתי אדם יורש את אשתו קטנה ב"ש אומרים משתעמוד בקומתה וב"ה אומרים משתכנס לחופה רבי אליעזר אומר "משתבעל ויורשה ומיטמא לה ואוכלת בגינו תרומה ב"ש אומרים משתעמוד בקומתה אע"ג דלא נכנסה לחופה אימא משתעמוד בקומתה ותכנס לחופה והכי קאמרו ליה ב"ש לב"ה דקאמריתו משתכנס לחופה אי עמדה בקומתה מהניא לה חופה ואי לא לא מהניא לה חופה ר' אליעזר אומר משתבעל והאמר ר' אליעזר *"אין מעשה קטנה כלום אימא משתגדיל ותבעל קתני מיהת יורשה °"והא הבא דמדאורייתא אבוה ירית לה 'ומדרבנן ירית לה בעל הפקר ב"ד היה הפקר דאמר ר' יצחק 'מנין שהפקר *"ב"ד היה הפקר שנא' °"כל אשר לא יבא לשלשת הימים בעצת השרים והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה ר' אלעזר אמר מהכא °"אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי האבות למטות בני ישראל וכי מה ענין ראשים אצל אבות אלא לומר לך מה אבות מנחילין בניהם כל מה שירצו אף ראשים מנחילין את העם כל מה שירצו ומיטמא לה והא הבא דמדאורייתא אביה מיטמא לה ומדרבנן מיטמא לה בעל משום דהויא לה מת מצוה ומי הוי מת מצוה והתניא *"אי זהו מת מצוה כל שאין לו קוברין קורא ואחרים עונין אותו אין זה מת מצוה הבאנמי כיון דלא ירתי לה קריא ולא ענו לה ואוכלת.

תורה אור

במדבר יח

יהושע יט

עזרא ט

ס"ע

דמאי פ"ס מ"י [קדושין מו:]

תמורה כי ב"מ פו: קמב' קדושין כ"ב פה: קמב' קדושין מו:

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה כיון וכו' דאין מיעמא לה אע"ג:

גליון הש"ס

גמ' והא הכא דמדאוריי' וכו'. עי' כתובות דף קא. תוס' ד"ה וכספרת נדרים:

גיטין לו: מקלים ג:

כתובות קא: נקמן קו: [וקמ'.]

עירובין יז: מיר מנ:

[וליתא סכי לסדיא אלא דאתי מכח מכ"ש וק"ו ועי' מ"ש הוי' דבריהם ביתר ביאור ממלא בגזיר

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com